

Libris RO
Respect pentru oameni și cărți

Mark Twain

Acasă carte cuprinde următoarele titluri:

dedicări spațiale pentru copii

Prinț și cerșetor

 editura
Ednارد

CAPITOLUL I

Nașterea Printului și a Cerșetorului..... 7

CAPITOLUL II

Copilaria lui Tom..... 9

CAPITOLUL III

Tom îl întâlnește pe Print..... 17

CAPITOLUL IV

Încep necazurile Printului 27

CAPITOLUL V

Tom și viața regală 32

CAPITOLUL VI

Tom primește instrucțiuni 41

CAPITOLUL VII

Tom la prima cină regală..... 49

CAPITOLUL VIII

Problema sigiliului 54

CAPITOLUL IX

Procesiunea de pe râu 58

CAPITOLUL X

Printul are necazuri..... 62

CAPITOLUL XI

La Guildhall 72

CAPITOLUL XII

Print și salvatorul lui..... 78

CAPITOLUL XIII

Dispariția Printului 92

CAPITOLUL XIV

Regele a murit! Trăiască regele! 97

CAPITOLUL XV

Tom este rege 111

CAPITOLUL XVI

Masa de stat 125

Respect pentru damele și cartile lor	
CAPITOLUL XVII	129
REGELE NEBUNILOR	
CAPITOLUL XVIII	
PRINȚUL PRINTRE VAGABONZI	142
CAPITOLUL XIX	
PRINȚUL ȘI ȚĂRANII	152
CAPITOLUL XX	
PRINȚUL ȘI PUSTNICUL	159
CAPITOLUL XXI	
HENDON VINE ÎN AJUTOR	167
CAPITOLUL XXII	
VICTIMĂ A TRĂDĂRII	173
CAPITOLUL XXIII	
PRINȚUL CADE PRIZONIER	180
CAPITOLUL XXIV	
EVADAREA	185
CAPITOLUL XXV	
CASTELUL HENDON	190
CAPITOLUL XXVI	
RENEGAT	200
CAPITOLUL XXVII	
ÎN ÎNCHISOARE	206
CAPITOLUL XXVIII	
SACRIFICIUL	220
CAPITOLUL XXIX	
SPRE LONDRA	225
CAPITOLUL XXX	
CUM SE DESCURCĂ TOM	228
CAPITOLUL XXXI	
PARADA DE RECUNOAȘTERE	232
CAPITOLUL XXXII	
ZIUA ÎNCORONĂRII	240
CAPITOLUL XXXIII	
EDWARD PE TRON	255
CONCLUZII	
FAPTĂ ȘI RĂSPLATĂ	264

CAPITOLUL I

Nașterea Printului și a Cerșetorului

Vă voi spune o poveste aşa cum mi-a fost mie spusă de cineva care o aflase de la tatăl lui, care și acesta o aflase de la tatăl lui, iar acesta din urmă o aflase și el de la tatăl lui – și aşa mai departe. De mai mult de trei sute de ani, tații o povesteaau filor lor și astfel s-a păstrat povestea. Poate este doar o poveste, poate doar o legendă, o tradiție. Poate a avut loc cu adevărat, poate nu. Poate cei înțelepți o credeau atunci, demult, și poate doar cei simpli au îndrăgit-o și i-au dat crezare.

În vechiul oraș al Londrei, într-o anumită seară de toamnă, cândva spre mijlocul secolului al șaisprezecelea, în familia Canty, familie săracă, se naștea un băiat, nedorit de nimeni.

În aceeași zi se naștea și un alt băiat englez, în familia Tudor, familie bogată, iar acest băiat era dorit și așteptat de toți. De fapt, toată Anglia îl aștepta. Atât de mult îl așteptase întreaga țară și atâta se rugaseră Domnului pentru el, că acum, când venise în sfârșit pe lume, oamenii erau aproape nebuni de fericire. Oameni care se cunoșteau doar din vedere se îmbrățișau și se sărutau pe stradă și plângneau. Toată lumea și-a luat vacanță, aristocrații și țăranii, săracii și bogății, și petreceau cu toții și dansau, și cântau, și se îmbătau. Și au ținut-o aşa zile și nopți în sir. În timpul zilei, în Londra era un spectacol încântător: la toate balcoanele și pe acoperișurile fluturau steaguri colorate, iar pe străzi mărșăluiau fanfare. Noaptea era la fel de frumos: focuri de tabără la fiecare colț de stradă și multimi de petrecăreți care chefuiau în jurul lor. În toată Anglia nu se vorbea decât de noul-născut, Edward Tudor, Printul de Wales, care dormea îvelit în scutece de satin, fără să aibă cea mai mică idee despre toată această agitație, și fără să îi pese, de altfel, nici de doamnele și domnii care aveau grijă de el.

Dar nimeni nu vorbea de celălalt băiat, îvelit în zdrențe, în afara de familia săracă pe care o tulburase cu sosirea lui.

CAPITOLUL II Copilăria lui Tom

Hai să trecem peste niște ani. Londra avea acum o mie cinci sute de ani și era un oraș mareț pentru acele zile. Avea o sută de mii de locuitori, sau dublu, după cum credeau unii. Străzile erau foarte înguste, foarte întortocheate și foarte murdare, mai cu seamă în zona unde locuia Tom Canty, nu foarte departe de Podul Londrei. Casele pe aici erau făcute din lemn, primul etaj era mai mare decât parterul, iar al doilea mai lung, întinzându-se mult lateral față de primul. Cu cât se înălțau casele mai mult, cu atât devineau și mai largi. Scheletele erau făcute din bârne puternice, așezate în cruce, fixate cu ipsos și tencuială solidă. Bârnele erau vopsite cu roșu, albastru sau negru, după gustul proprietarului, și de aceea întregul peisaj era foarte pitoresc. Ferestrele erau mici, cu obloane în formă de romburi, care se deschideau în exterior, în balamale, ca ușile.

Casa în care locuia tatăl lui Tom era într-un cartier mărginaș, numit „Fundătura”, lângă strada Pudding. Era mică, putredă și gata să cadă, dar era plină de familii sărace. Familia lui Tom ocupa o cameră la etajul trei. Părinții aveau un fel de pat într-un colț, însă Tom, bunica lui și cele două surori ale lui, Bet și Nan, nu aveau restricții; ei aveau toată podeaua numai pentru ei și puteau dormi unde doreau. Erau pe acolo și vreo două zdrențe, care fuseseră pături

Într-o altă viață, și niște paie putrede, dar nu puteai numi asta un pat, pentru că erau aruncate grămadă dimineața, iar seara fiecare lua de acolo ce îi plăcea.

Bet și Nan aveau cincisprezece ani și erau gemene. Erau niște fete blânde, murdare, îmbrăcate în zdrențe și complet neștiutoare. Așa era și mama lor. Dar tatăl și bunica erau ca doi diavoli cu chip de om; se îmbătau cât de des puteau și se băteau între ei sau cu cine se nimerea în calea lor. Înjurau și blestemau tot timpul, fie beți sau treji. John Canty era hot, iar mama lui cerșetoare. Ei au făcut din

copii cerșetori, însă n-au reușit să-i învețe năravul hoției. Tot în această casă, dar fără să fie la fel ca restul, locuia și un preot bătrân, pe care regele îl concediase și îi dăduse drept pensie doar două pence. Acesta îi lua uneori pe copii deoparte și îi învăța în secret ce e bine. Părintele Andrew l-a învățat pe Tom și puțină latină, și să scrie, și să citească. Ar fi făcut asta și cu fetele, dar ele se temeau de batjocura prietenilor lor, care nu ar fi suportat aşa o realizare deosebită la ele.

Toată „Fundătura” era un stup, întocmai cum era și casa lui Tom. Bețiile, bătăile și scandalurile erau ceva obișnuit pe-acolo, în fiecare seară, și, de fapt, țineau toată noaptea. Să aibă cineva capul spart era la fel de normal cum era să-i fie foame. Cu toate asta, Tom nu era nefericit. Îi era greu, dar nu-și dădea seama de asta. Așa era viața pentru toți băieții din „Fundătura”; deci Tom credea că așa era normal să fie. Când ajungea seara acasă cu mâna goală, știa că întâi taică-său îl va înjura și-l va bate, după care groaznica lui bunică va face la fel, ba chiar mai bine. Îar noaptea, mama lui înfometată se va strecu la el și-i va aduce o rămășiță murdară de ceva de mâncare sau o coajă de ceva pe care reușise ea să păstreze pentru el din porția ei, cu toate că cel mai adesea era prinsă de soțul ei și bătută pentru astfel de trădare...

Nu, viața lui Tom mergea destul de bine, credea el, mai ales vara. El cernea numai cât să rămână în viață, pentru că legile împotriva cerșetoriei erau foarte stricte, iar amenzile grele. Așa că el petrecea mai mult timp ascultându-l pe părintele Andrew spunând povești și legende despre

uriași și zâne, pitici și spiriduși și castele fermecate cu regi și prințese fermecătoare. Capul lui Tom era plin de aceste lucruri minunate, iar noaptea, când stătea pe paiele lui putrede, obosit, înfometat și suferind după bătaia luată, își lăsa imaginația să zboare și curând uita de dureri privind, în mintea lui, la viața unui prinț fără nicio grija, ducând o viață fără lipsuri într-un palat regal. Astfel începu să aibă o dorință care îl urmărea zi și noapte: să vadă cu ochii lui un prinț adevărat. O singură dată pomeni de aşa ceva camarazilor lui de pe maidan, iar aceștia îl luară peste picior și își bătură joc de el în aşa hal încât Tom preferă să își țină visele, pe mai departe, doar pentru el.

Tom citea adesea din cărțile cele vechi ale preotului și îl ruga mai mereu să i le explice. Visele și lectura îl transformau vizibil, zi după zi. Oamenii din visele lui erau atât de frumoși, încât lui Tom începură să nu-i mai placă straiele lui murdare și mizeria de pe el și dorea acum să fie curat și bine îmbrăcat.

Se juca în continuare prin noroi; îi plăcea asta. Dar,

în loc să se arunce în râul Tamisa doar pentru distracție, el începu să se arunce în apă cu scopul de a se spăla și curăța, căci numai aşa putea face asta.

Tom găsea mereu ceva de făcut prin Maypole, în Cheapside și pe la târguri.

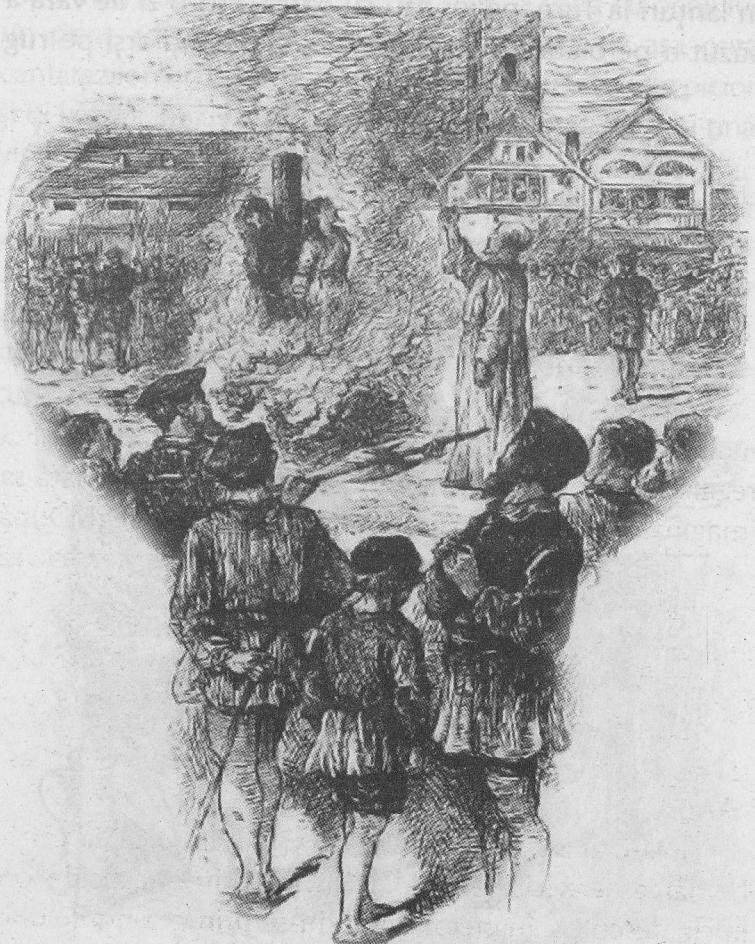
Și, uneori, el și restul Londrei au avut ocazia să vadă câte o paradă militară, atunci când vreun nefericit era dus în lanțuri la Turn, pe jos sau cu barca. Într-o zi de vară a văzut-o pe biata Anna Askew și trei bărbați arși pe rug

la Smithfield și l-a auzit pe fostul episcop ținându-le o slujbă, care nu îl interesa însă.

Da, la urma urmei, viața lui Tom era plăcută și destul de variată.

Încet-încet, lecturile și visele lui Tom despre prinți începură să pricinuiască un efect foarte puternic asupra lui, iar Tom începu efectiv să se poarte ca un prinț, fără să

își dea seama. Modul lui de a vorbi și de a se purta deveni ceremonios și politicos, spre amuzamentul dar și spre admirarea prietenilor lui. Iar influența lui asupra acestor tineri crescă așa de mult, încât toți îl admirau și îl priveau acum ca pe o ființă superioară lor. Părea să știe atât de multe față de ei! și putea face și spune lucruri minunate! și era și înțelept, și serios! Tot ce spunea sau făcea Tom, cei mici repetau în fața părinților lor, așa încât și aceștia începură să discute despre Tom Canty și să-l considere o ființă deosebită și talentată. Oameni în toată firea veneau la Tom cu dilemele lor; și erau uimiți de înțelepciunea soluțiilor lui. De fapt, Tom devenise un erou pentru toți, mai puțin pentru familia lui, care nu vedea nimic deosebit la el.

În taină, după o vreme, Tom își organiză chiar o curte regală! El era prințul, iar prietenii lui apropiati erau străjeri, curteni, sfetnici, lorzi și domnițe și familia regală. În fiecare zi, așa-zisul prinț era primit cu ceremonii complicate, deprinse de Tom din lecturile romanțioase. În fiecare zi, marile afaceri ale micului regat erau discutate în consiliul regal și, zilnic, micul prinț emitea decrete către armata sa imaginată, către flota închipuită și către viceregi. După care, îmbrăcat în zdrențele lui, se ducea și cerșea, își mâncă și el coaja lui de pâine zilnică, își încasa bătaia și înjurăturile de fiecare seară, apoi se întindea pe paiele lui putrede și iar visa regește.

Dar dorința de a vedea un prinț adevărat, în carne și oase, creștea în el zi după zi, până îl cuprinse în așa măsură, încât deveni patima vieții sale.

Într-o zi de ianuarie, umblând ca de obicei la cerșit, hoinărea nefericit pe strada Mincing prin Cheapside, ore în sir, desculț și înghețat, uitându-se prin geamurile unei

prăvălii, iar plăcinta cu carne și alte bunătăți expuse în vitrina aceea îi lăsau gura apă. Pentru el, erau adevărate delicatește, potrivite numai pentru îngeri; cel puțin, aşa credea el, dacă se lua după miros, pentru că nu avusese în viața lui ocazia să guste aşa ceva.

Ploua mărunt și văzduhul era întunecat. Era o zi mohorâtă. Seară, Tom ajunse acasă atât de ud, de obosit și de înfometat, încât era imposibil ca taică-său și bunică-să nu observe și, în felul lor, să nu fie înduioșați. Așa că îi dădură doar câțiva pumnii și-l trimisera la culcare. O vreme, Tom nu putu să adoarmă, din cauza foamei și a durerilor, dar și din cauza bătăilor și certurilor din casă. Dar, până la urmă, gândurile lui luară drumul spre tărâmul fermecat și adormi în compania prinților împodobiți cu nestemate și haine țesute cu fir de aur, care trăiau în palate mari și aveau servitori care se ploconeau în fața lor și zburau imediat să le îndeplinească cel mai mic moft. Apoi, ca de obicei, visă că era chiar el un prinț.

Toată noaptea, Tom a fost înconjurat de strălucirea averilor lui: mergea printre regi și regine, cu o aureolă de lumină deasupra lui, inspirând parfumuri și ascultând muzică, bând dintr-o cupă de aur și răspunzând la plecăciunile celor din jur care îi făceau loc când trecea, aruncând un zâmbet colo, unul dincolo și înclinând din capul său regal.

Și când se trezi dimineața și văzu mizeria din jurul lui, visul avu asupra lui efectul obișnuit: lumina de o mie de ori mai tare viața lui mizeră. Apoi, Tom se simți nefericit, cu inima frântă, și plânsse.

CAPITOLUL III

Tom îl întâlnește pe Print

Tom se trezi înfometat și plecă agale la treburile lui, dar cu capul încă plin de splendorile din vis. Se plimbă de colo-colo prin oraș, fără să-și dea seama pe unde mergea sau ce se întâmpla în jurul lui. Oamenii se loveau de el, alții îl luau la rost, dar nimic nu-l atingea..., nimic nu-l tulbura. Într-un final, ajunse la barul „Temple”, locul cel mai îndepărtat de casa unde ajunsese până acum. Se opri și se gândi puțin, după care imaginația lui zbură iar, și apoi trecu de zidurile Londrei. Drumul Strand nu mai era considerat un drum de țară, ci o stradă în toată regula, deși era cam nefiresc construită. Pe o parte se afla un rând compact de case, pe partea cealaltă erau răspândite câteva case mari, palate de nobili bogăți, cu terenuri mari și frumoase care se întindeau până la râu – terenuri care acum sunt pline de construcții de cărămidă și piatră.

Astfel, Tom descoperi Charing Village și se odihni lângă o cruce frumoasă, înălțată în memoria cuiva de către un rege din timpuri străvechi. După care, porni agale pe drumul acela linăștit, trecu de palatul impunător al cardinalului, către un palat mai falnic, mai strălucitor și mai maiestuos, care se vedea în zare – Westminster. Tom se holba la uriașa construcție de piatră, cu aripi larg deschise, la bastioanele și turnurile amenințătoare, la portalul mare

de piatră, de la intrare, cu grilaj aurit și cu șirul de lei uriași de granit și la alte semne și simboluri ale regalității engleze.

Oare avea să-i fie îndeplinită dorința cea mai fierbinte

a inimii lui? Pentru că aici, în mod clar, locuia un rege. Să vadă un prinț în carne și oase, cu voia Domnului?

De fiecare parte a porții străjuia câte o statuie vie; adică, de fapt, câte un oștean ce stătea drept și nemîșcat, îmbrăcat din cap până-n picioare în armură lucitoare de oțel. La o distanță respectabilă se aflau mai mulți țărani și orășeni, așteptând să vadă măcar pentru o clipită vreo persoană din familia regală. Trăsuri minunate, cu oameni minunați în ele și cu servitori minunați pe lângă ele, soseau și plecau mereu pe diferite porți aurite.

Bietul Tom, în zdrențele lui, se apropie și trecu încet și timid pe lângă impunătoarele găzii, cu inima bătându-i tare și cu speranța crescândă în el; când, deodată, prin grilajul aurit, văzu ceva care aproape îl făcu să tiipe de fericire. În interior se afla un băiat chipeș, cu pielea bronzată de la jocurile și sporturile în aer liber, îmbrăcat numai în satin și mătase, purtând bijuterii strălucitoare. La sold avea un pumnal și o sabie, încrustate cu nestemate. Era încălțat cu cizmulițe cu toc roșu, foarte delicate. Pe cap purta o beretă stacojie, foarte elegantă, de care atârnau pene într-o parte, prinse cu un giuvaier. Câțiva domni foarte eleganți stăteau în jurul lui – servitorii lui, fără îndoială. Ei, da, era un prinț – un prinț viu, un prinț adevărat – fără nicio urmă de îndoială. În sfârșit, visele băiatului cerșetor erau îndeplinite!

Tom abia respira din cauza emoției, iar ochii i se măriseră de uimire și de încântare. Acum avea în minte o singură dorință, mai mare ca toate: să se apropie de Prinț, să se uite bine la el de aproape. Până să-și dea seama ce se